

LECTIO DUODETRICESIMA
ΣΤΑ ΙΧΝΗ ΕΝΟΣ ΔΡΑΠΕΤΗ ΔΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Aesōpi nostri Licinus servus tibi notus Rōmā* Athēnas* fūgit. Is Athēnis* apud Patrōnem Epicurēum paucos menses* pro libero fuit, inde in Asiam* abiit. Postea Plato quidam Sardiānus, cum eum fugitīvum esse ex Aesōpi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custōdiam Ephesi* tradidit. Tu hominem investīga, quaeso, summāque diligentīā vel Rōmam* mitte vel Epheso* rediens tecum dedūc. Noli spectāre quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolōre Aesōpus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitīvi.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Στάση σε τόπο	➔	In + αφαιρετική <i>In Italia sum</i>
Κίνηση σε τόπο	➔	In, ad + αιτιατική <i>In Italiam eo</i>
Απομάκρυνση Προέλευση	➔	ex, de, ab + αφαιρετική <i>ex Italia abeo</i> <i>ex Italia venio</i>

Πολύ
σημαντική
πληροφορία!

Τα ονόματα των πόλεων ή μικρών νησιών καθώς και το ουσιαστικό **domus** δεν συνοδεύονται από πρόθεση και ακολουθούν την παρακάτω σύνταξη:

Στάση σε τόπο ➔ Γενική με ονόματα α' και β' κλίσης **ΕΝΙΚΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ**

Romae sum

➔ Αφαιρετική¹ με ονόματα γ' κλίσης ή ονόματα **ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ**

Neapoli sum / Athenis sum

Κίνηση σε τόπο ➔ Αιτιατική

Romam venio

Απομάκρυνση ή ➔ Αφαιρετική²

Προέλευση

Roma abeo

Roma venio

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Πότε συνέβη μια πράξη ➔ Αφαιρετική

nocte abierunt [έφυγαν τη νύχτα]

Πόσο διήρκεσε μια πράξη ➔ Αιτιατική

noctem pugnant [πολεμούσαν κατά τη διάρκεια της νύχτας]

Πριν από... ➔ **ante + αιτιατική** [εμπρόθετος προσδιορισμός]

ante pugnam abierunt [έφυγαν πριν από τη μάχη]

Μετά από... ➔ **post + αιτιατική** [εμπρόθετος προσδιορισμός]

post pugnam abierunt [έφυγαν μετά από τη μάχη]

¹ Αφαιρετική τοπική [locativus]

² Αφαιρετική απομάκρυνσης [separativus]

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά όλους τους εμπρόθετους προσδιορισμούς του μαθήματος XXVIII.

ΕΜΠΡΟΘΕΤΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΠΡΟΘΕΣΗ + ΠΤΩΣΗ	ΤΙ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ
<i>apud Patronem</i>	<i>apud + αιτιατική</i>	τόπος

2. Να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά όλους τους απρόθετους προσδιορισμούς του μαθήματος XXVIII.

ΑΠΡΟΘΕΤΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΠΤΩΣΗ	ΤΙ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ
<i>Roma</i>	<i>αφαιρετική</i>	απομάκρυνση

3. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς των πιο κάτω επιθέτων από το μάθημα XXVIII διατηρώντας την πτώση, τον αριθμό και το γένος τους.

parvi, gratius

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

4. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις του μαθήματος XXVIII στον αντίθετο αριθμό.

servus	➔	
tibi	➔	
menses	➔	
quidam	➔	
litteris	➔	
hominem	➔	
diligentiā	➔	
rediens	➔	
scelus	➔	
fugitīvi	➔	

5. Να γράψετε τους πιο κάτω τύπους ρημάτων σύμφωνα με την οδηγία που ακολουθεί τον καθένα (όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο).

fugit: να γράψετε το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή.

fuit: να γράψετε το β΄ πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής μέλλοντα.

cognovisset: να γράψετε το β΄ πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.

comprehendit: να γράψετε το β΄ ενικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.

investiga: να γράψετε το γ΄ πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

mitte: να γράψετε το α΄ ενικό πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή.

est adfectus: να γράψετε το α΄ ενικό πληθυντικό οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή.

6. Από το κείμενο XXVIII να εντοπίσετε και να γράψετε δύο (2) λέξεις της λατινικής που παρουσιάζουν σημασιολογική και ετυμολογική συγγένεια με την ελληνική γλώσσα (αρχαία ή νέα), δηλώνοντας και τη σχετική ελληνική λέξη. Να εξαιρεθούν τα κύρια ονόματα.

Λατινική λέξη		Ελληνική λέξη
	➔	
	➔	
	➔	

7. Για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου XXVIII να γράψετε μία (1) ετυμολογικώς και σημασιολογικώς συγγενή λέξη, προερχόμενη από κάποια από τις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλικά ή γαλλικά ή γερμανικά ή ισπανικά ή ιταλικά).
fugit, litteris, tradidit

Λατινική λέξη		Αγγλική λέξη	Γαλλική λέξη	Γερμανική λέξη	Ισπανική λέξη	Ιταλική λέξη
fugit	➔					
litteris	➔					
tradidit	➔					

8. Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά του κειμένου XXVIII της στήλης Α΄ με τις πτώσεις της στήλης Β΄.

A	B
Menses	Αφαιρετική πληθυντικού
Litteris	Δοτική πληθυντικού
Servi	Αφαιρετική ενικού
	Ονομαστική πληθυντικού
	Γενική ενικού
	Αιτιατική πληθυντικού

9. Με βάση τις παρακάτω προτάσεις να χαρακτηρίσετε ως Ορθό ή Λάθος το περιεχόμενο των επιλογών που σας δίνονται στους πίνακες που ακολουθούν, χρησιμοποιώντας ανάλογα τα σύμβολα ✓ ή ✗.

- ...pro libero fuit, inde in Asiam abiit.

	Ορθό	Λάθος
Ο τύπος <i>libero</i> είναι δοτική ενικού		
Ο εμπρόθετος προσδιορισμός <i>in Asiam</i> δηλώνει κίνηση σε τόπο		

- ...propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesōpus est adfectus...

	Ορθό	Λάθος
Ο τύπος <i>scelus</i> είναι ονομαστική ενικού		
Ο τύπος <i>dolore</i> είναι αφαιρετική πληθυντικού		

10. Να δηλώσετε ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι γραμματικά και συντακτικά ορθή γράφοντας δίπλα από την ορθή απάντηση το σύμβολο ✓. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Romani miles Roma in Graeciam navigant	
Romani milites Roma in Graecia navigant	
Romani milites Roma in Graeciam navigant	
Romani milites ex Roma in Graeciam navigant	

11. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε το συντακτικό ή γραμματικό σφάλμα σε κάθε πρόταση που ακολουθεί.

- i. Urbe occupatae, Romani hostes deleverunt.

Σφάλμα	Διόρθωση

- ii. Graecus miles forte pugnavit.

Σφάλμα	Διόρθωση

